

19

B15

NATALEM
omnium
EXCELLENTISSIMUM
SACRATISSIMO NATALITIORUM FESTO
Athenæi nostri Civibus

omnibusq; piis
piæ mentis religione
celebrandum
exhibet & commonefacit

Adam Gottfried Mörmel
Prof.

RIGÆ,
PÆLO GEORG. MATTH. NÖLLER

Non defraudamus eqvidem elogio
suō morem ab omnibus ferme mitioris
genii atq; ingenii gentibus receptum,
qvō vivorum æq; ac mortuorum Princi-
pum Heroum aut clarorum Virtorum
annuā celebrabant solentitate. Nam & præcla-
ra Suorum merita immortali hoc paetō commendare
memoriz, & hisce velut stimulis æmulos Posterorum
animos ad æqvandam eorum Virtutem vel superandam
laudabiliter allaborabant accendere. Ægyptios Phárao-
nis, Judæos Herodis,

Romanos rerum Dominos, gentemq; togatam-

nunc Divi Romuli, nunc Servii Tullii, nunc Augusti,
nunc Trajani, nunc aliorum Natales coluisse, & Sacræ
Pandectæ & gravissimi testes supersunt Auctores. Socrati
universa Athenarum Urbs, Timoleontis nomen Sicu-
li, Sapientis Epicuri effæminati ejus affecæ festâ suspicie-
bant celebritate. Vix tamen qvemq; tam obesæ na-
ris esse credimus, cui non suboleat plus eum morem a-
dulationis qvandoq; & vanitatis, qvam sinceri amoris,
plus superstitionis qvam pietatis redoluisse. Nos die cra-
stini, qvod felix faustumq; sit nostrisq; salutare anima-
bas, superstitione omni valere justâ, AUGUSTISSIMUM

JE-

JESU CHRISTI, Omnipotentis DEI-Hominis, Servato-
ris nostri unici, mille abhinc septingentis & octo annis in
hunc Orbem editi, piè celebrabimus NATALEM. Nata-
lem, Principem reliqvorum omnium & lustratorem san-
ctissimum, tantâq; conspicuum majestate, ut mihi eun-
dem tenui prolusione explicaturo, eloqvandi solertia, si
qua adest, hebescat omnis, qvin indagandi acumen peni-
tus evanescat. Cumq; diei hujus splendor excellen-
tior sit, qvam ut humanis sensibus humanis linguis con-
cipi possit aut exprimi, non eloquentissimum mortalium
qvemq; vnam, sed Angelum, ad Pastores Bethlehemiticos
Pacis nuncium, sacratissimi hujus Festi Prologum siste:
Natus est vobis hodie Salvator, qvi est Christus,
Dominus in Civitate David. En Natalem non
Pastores modo cœlesti fulgore attonitos reddentem, sed
& hodienum mentes nostras divinô quasi fulmine con-
cutientem, qvô *Salvator universi mundi*, qvô *Christus*, qvô
Dominus, *Dominus non Ecclesiae* tantum sed *Dominus Orbis*,
Dominus Dominantium, *Creator Carnis* carnem assumpsit,
qvem cœli cœlorum non capiunt in angusto præsepi tenellum
reclinat corpus, & præ cœlestis Aulæ delitiis, præ Ange-
lorum ministerio, ut obbrutescentes homines *divinæ fa-*
ciat naturæ participes, brutorum in sordidissimo stabulo
eligit consortium. En Natalem maximum, mirabilem,
divi-

divinum, singularem prodigiosum! Qui ipsō mundo antiquior est vetustate, ut inquit augustus ille Hipponeſium Præſul, multis fit ſervis minor ætate: homo fit, qui hominem fecit; creature ex matre, quam creavit; portatur manibus, quas formavit; fugit ubera, quæ implevit; in praefepi muta vagit infantia Verbum, ſine quo muta eft humana eloquentia. Sed & gratiosum ac ſalutarem Natalem, qvō nec jucundior nec ſaluti noſtræ magis conducilibis aut excogitari poterat aut accidere. Macedoniae Rex Philippus Natalem ſuum maximè ſibi auſpicatum habuit, cum triplici eō die delibutus redderetur gaudiō, Victoriā Quadrigarum ſuarum in ludis Olympicis, victoriā Ducis ſui Parmenionis, & nātō Alexandrō filiō. Natalis JESU Christi non ſibi tantum ſed NOBIS præcipue felix obvenit & Auſpicatissimus, quibus natus eft ſalvator. Infinitis nos ſacratiſſimā illā luce ornavit beneficiis, ſed triplici potiſſimum gaudiō animos noſtrōs perfuſos reddidit ac delibutos. Non hincrō ſcilicet ſed acerbiflō omnium, certamine Stygiō, divinis, ut ſic loqvar, omnipotentia ſuā quadrigis decerare coepit & vincere. Non Ducis ſui alicujus ſed ſuimēt auſpiciis & ſuos & noſtrōs hostes, Satanam ac mortem, repreſſit; nec unicum deniq; ſed innumerous ſpirituales načtus eft filios. Natus enim eft NOBIS, qvorum quotquot eum ſuſcepereunt, filios Dei fecit, adeo, ut Natalem ſuum

nostrum quoq; redderet Natalem, qvō ad spiritualem re-
nati vitam, sanctissimō adeptionis jure, frātēs Christi, Ange-
lorum sodales, & æterni ineffabilisq; gaudii, hæredes convo-
cati sumus. Augustum Cæsarem sub suum plerumq;
Natalem languisse perhibet Svetonius. Augustissimi Re-
gis nostri Natalis, qvotqvot in Civitate David, i.e. Eccle-
sia Evangelica degunt, pristinæ restituit integritati, ut, cum
tristia qvondam nobis obtingerent lucis primordia, unā
cum collata vitæ temporalis usura tristissimum exspe-
ctandæ mox æternæ mortis nuncium afferentia; nunc læ-
tissimus singulis illucescat natalis dies, ex Natali Servatoris
nostrī ad alteram jucundioremq; vitam desiderabilis ja-
nitor. Thraces igitur ac barbara cœcorum Ethnicorum
turba dies suos Natales emortuales faciant, qvos gemitu
lachrymisq; celebrent inqvam an plangant. Nobis ve-
râ luce, qvæ nunc oritur, omnes illuminante homines, collustra-
tis religioni sit, cum calamitosissimo Jobo diem nostrum
Natalem fletu detestari & ejulatibus. At cum primis fo-
spitatoris nostri O. M. modis omnibus sanctissimum atq;
venerandum Natalem, effusa lætitia jubilantisq; animi
tripudiis concelebrabimus. Exulet tristitia omnis, ima-
go mortis, ubi Natalis est Vitæ. Exosculabimus Festo-
rum omnium, ut vocat Chrysostomus, Metropolin, diem sa-
lutis, diem luminis, diem hæreditatis, diem lætitiae cordis nostri,
diem

diem, quam fecit Dominus, ut gaudeamus in illa & exultemus. Sed Natalitia concelebrabimus, non debachantium Ethnorum Saturnalia, qvæ qvondam hōc ipsō mense jugibus ludis, compotationibus, & choreis peragebantur: nec more Pontificiæ Ecclesiæ, ut testes sunt Libri Cerem: Rom. ex Natalitiis Bachanalia faciemus & Lupercalia, Festum, ait Gregorius Nazianzenus, celebremus non Panegyrico mundano, non coronemus fores, nec choreas instauremus, nec compita viarum exornemus, nec oculos sive aures pascamus, nec odoratum effæminemus, nec gustui lenocinemur, nec tactui obsequamur, nec teneris vestibus molliter induamur, nec gemmis vel auro splendeamus, nec commensationibus vel crapulis, qvibus libidinem scimus conjunctam, indulgeamus, nec thoros altos sternamus; nec vini fragrantiam, coqvorum commenta, vel ungventorum sumptus honoremus. In Saturnalibus Gentiles qvondam, Tertulliano teste, munera ad amicos ultro citroq; missitarunt Saturnalia, qvæ Saturnaliorum Sportulae dicuntur Hieronymo. Unde, qvæ hodienum viget, consuetudinem verosimile est originem traxisse, ut in Festi hujus vigiliis Parentes liberis puerilia dona, crepundia varia, sub nomine Pueruli Christi conferant.

Certent muneribus beatores:

Nos pro thure, myrrha, auro, & qvicqvad utraq; India thesauri habet æstuantem piis desideriis animam, devotumq; pectus

peccus mittamus Christo. Pulte, fritillō, merō, libamine
genium placare satagebant Natalibus suis & Græci & Ro-
mani. Gentilium horum *κακογλυκίας* qvandam seculō jam
qvintō invaluisse in Natalibus S. Martyrum, ex Paullino
Nolano observat magni nominis Theologus, Carmine
VI. canente:

*Alii pretiosa ferant donaria, meq;
Officii sumptu superent, qui pulchra tegendis
Vela ferant foribus, seu purō splendida linō,
Sive coloratis textum fucata figuris.
Hiq; leves titulos lento poliant argento,
Sanctaq; prefixis obducant limina lammis,
Ast alii pietis accendant lumina ceris,
Multiforoq; cavis lychnos lequearibus aptent,
Ut vibrent teneras funeralia pendula flamas,
Martyris hi tumulum studeant perfundere nardō,
Et medicata pio referant unguenta sepulchro.*

Nos multò his svaviora odoramina integrām fidei vitæq;
Sanctimoniam summo Numinī & Natō Orbis Redem-
ptori offeramus supplices. Doceat hac vice nos Christianos
profanus homo & spurcus alioquin Poëta prælentis
festi solennitatem:

*Linguis omnibus & favete Votis:
Natalem colimus: Tacete lites.*

Fave-

[51-1] [D. 40]
Faveamus lingvâ, qvæ in laudes atq; ingentia captumq;
nostrum excedentia recens Nati Servatoris nostri merita
piô resolvatur affectu. Faveamus votis, & faustum hunc
diem, ac ter qvaterq; beatum, lœti lubentesq; obviis ap-
precemur omnibus. Taceant, optemus, lites in Ecclesia
atq; æterno damnata sint silentio jurgia, qvotq; vel o-
lim contentiosis hominibus, vel hodie Novatoribus im-
portunis Auctoribus, in religione mota sunt, solemnitati
hujus lucis obicem ponentia.

*Lite vacent aures, insanaq; protinus absint
Jurgia, differ opus livida turba tuum.*

Taceat & tandem aliquando atq; obmutescat belli, qvod
nos adhuc vexat, calamitosissimi strepitus, & suæ Patria
restituatur quietia atq; decori. Exultet triumphetq; redux
ubiq; concordia, & omnium feriat occupetq; aures divi-
nus ille angelici nuncii sonus: **PAX IN TERRA:** Pax in
Ecclesia, Pax in Curia, Pax in literarum bonarum phron-
tisteriis, Pax in singulorum domestica, Pax in universa
Civitate, Pax in Livonia, Pax in Svecia.

*At Tu, Natalis, multos celebrande per annos,
Candidior semper candidiorq; redi.*

Dab: ipsis Nataliorum Vigiliis, anno 1708.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0312036401 11804

K 34 385

